

ИНТРАУТЕРИНА ВЛОШКА – СПИРАЛА

Што е интраутерина влошка (ИУВ)?

Интраутерината влошка или спирала е мал уред во форма на буквата Т, кој е изработен од флексибилна пластика. Уредот со облик на (Т) се поставува во матката на жената за да се спречи бременоста. Претставува, ефикасен долгорочен метод за контрола на раѓање.

Доколку некогаш сакате да забремените ИУВ може да се отстрани лесно (бидејќи тие не се постојани) и се отстранува со помош на стручно лице (гинеколог).

Постојат два типа на уред:

- Бакар ИУВ без хормони, завиткана во бакар која штити од несакана бременост**

- ParaGard (10 години)

- Хормонална ИУВ која го содржи хормонот прогестин и штити од бременост**

- Mirena 6 години

- Skyla 3 години

- Liletta 3 години

- Kyleena 5 години

Во Република Северна Македонија се достапна следниве интраутерини влошки

- Нехормонална ИУВ (бакарна и сребрена)**

- Ankora

- Хормонална ИУВ**

- Mirena

Како ИУВ ја спречува бременоста?

ИУВ ја спречува бременоста со тоа што влијае на начинот на кој се движи спермата. Бакарната спирала не дозволува спермата да стигне до јајцето. Хормоналната спирала ја згуснува слузта на грлото на матката и не дозволува спермата да дојде до јајце клетката. Хормоналната спирала исто така ја спречува овулацијата. Ако спермата не може да стигне до јајцето, оплодувањето не може да се случи и затоа жената не може да забремени. Покрај тоа, бакарната ИУВ може да се користи како итна контрацепција. Доколку се вметне во рок од 5 дена по незаштитен секс, таа е над 99,9% ефикасен метод во спречувањето на бременоста.

Кои се придобивките?

Овој метод е еден од најдолгите методи за контрола на раѓање, освен стерилизација или вазектомија. Исто така е една од најскапите форми на контрола на бременоста.

Списокот на придобивки вклучува:

- Над 99% ефикасност
- Долготрајна заштита
- Лесно и удобно
- Може да се користи во период на доење
- Бакарот не влијае врз женските хормони
- Може да се забремени веднаш по отстранувањето
- Ги олеснува симптомите во менструалниот период

Кои се недостатоците?

Несаканите ефекти на ИУВ се ретко сериозни. Повеќето несакани ефекти исчезнуваат по 3-6 месеци, откако вашето тело ќе се навикне дека спиралата е присутна во матката.

Можни несакани ефекти на ИУВ вклучуваат:

- Блага до умерена болка при вметнување во матката
- Главоболка или грчеви неколку дена по вметнувањето
- Менструални грчеви и потешкотии од 3 до 6 месеци по вметнувањето

Сериозни ризици се ретки, но сепак постојат

- Постои можност да се залепи на сидот на матката. Ова можеби звучи болно, но не е и може да се корегира од

страна на гинекологот. Доколку не е забележано од страна на гинеколог и не се корегира во краток временски период може да наштети на други делови од телото. Можеби е потребна и хирушка интервенција за да се отстрани.

- Постои можност да се лизне од матката (целата или само малку) Ова е поверојатно кај жените кои немаат претходно родено. Ако излезе малку, потребно е да се отстрани. Ако некогаш се лизне од позицијата постои ризик за забременување.
- Бактериите можат да влезат во матката за време на вметнување, предизвикувајќи инфекција. Овие инфекции обично се појавуваат во рок од 3 недели и треба веднаш да се лекуваат. Ризикот од нелекување може да ги зголеми шансите да забремените во иднина.
- Иако е помалку веројатно да се забремени со ИУВ, сепак постои ризик од ектопична бременост или бременост надвор од матката.

Другите третмани и лекови можат да помогнат при несакани ефекти доколку се појават. Известете го вашиот матичен гинеколог доколку несаканите ефекти продолжат подолго од очекуваното. Ова се некои знаци на предупредување за кои треба да бидете свесни.

- Необјасниво вагинално крварење
- Необјаснива треска
- Невообичаено вагинално празнење
- Замор или болка во мускулите
- Крварење или болка за време на секс

- Подолги и болни менструални циклуси
- Ако се сомневате дека можеби сте бремени
- Не можете да го почувствувате пластичното дно на (Т)

Веднаш известете го вашиот матичен гинеколог доколку се појави некој од горенаведените симптоми.

Колку е ефикасна ИУВ?

ИУВ е една од најефикасните методи за контрола на раѓање. Таа е над 99% ефикасен метод во спречувањето на бременоста.

Постојат помалку ризици од другите форми на контрола на раѓање.

Бакарната ИУВ може да се користи како итна контрола на раѓање во рок од пет дена од незаштитен однос. Може да помогне да се намали ризикот од бременост за 99,9% по сексот. Почнува да функционира како заштита од бременост веднаш по вметнувањето.

Хормоналната ИУВ треба да биде вметната во рок од седум дена од почетокот на вашиот менструален циклус. Ако после тоа се вметне, најдобро е да се користи друга форма на контрола на раѓање за првите седум дена по внесувањето.

Дали е безбедна ИУВ?

Овој метод е безбеден за повеќето жени, но одредени состојби може да ги зголемат шансите за компликации. Разговарајте со вашиот гинеколог за да бидете сигурни дека овој метод е правилен за вас. Овој метод не треба да се користи како заштита доколку имате:

- Рак на матката
- Рак на грлото на матката што не е третиран
- Сомнеж дека можеби сте забремениле
- Карлична инфекција или сексуално пренослива инфекција (СПИ)
- Вагинално крварење (кое не е од менструалниот циклус)
- Карлична туберкулоза

- **Перфорација на матката (за време на вметнувањето на ИУВ)**

Иако е невообичаено, гинекологот може да констатира дека матката на жената не дозволува правилно поставување на ИУВ. Ова зависи од уникатната форма, големината или состојбата на матката.

Бакарната ИУВ не треба да ја користите доколку имате:

- **Алергија на бакар**
- **Вилсонова болест (наследна болест што не му дозволува на телото да се ослободи од бакар)**
- **Нарушувања во крвотокот на телото кои не дозволуваат правилно циркулирање на крвта**

Хормонална ИУВ не треба да користите доколку имате :

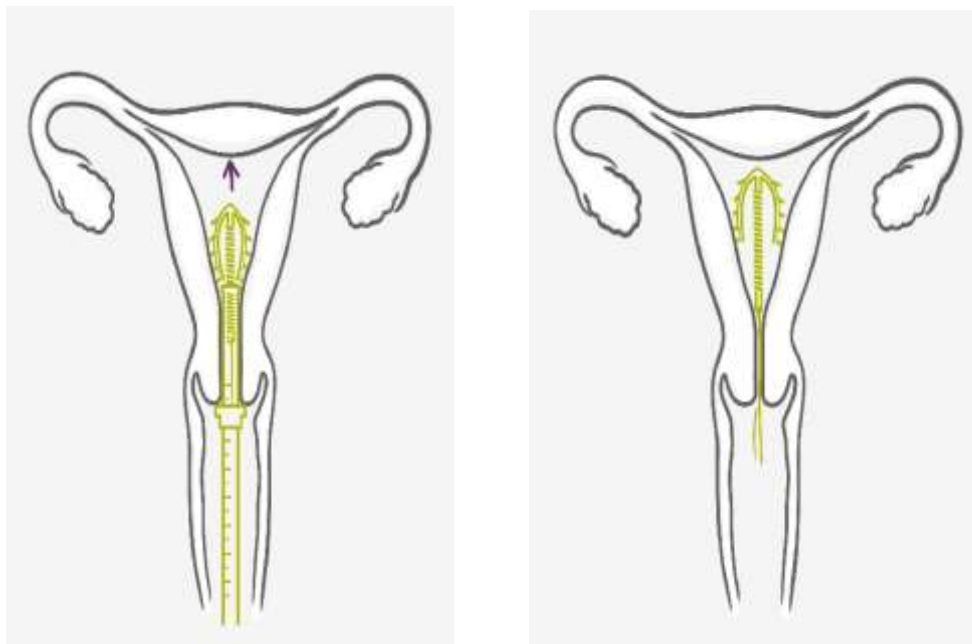
- **Болест на црниот дроб**
- **Рак на дојка**

Доколку овие горенаведени состојби ви прават несопокој и не се чувствувате спремни да користите ИУВ, обезбедете си други ефективни методи за контрола на раѓање.

Како можам да ставам ИУВ?

За да добиете ИУВ, треба да разговарате со вашиот матичен гинеколог. Тој ќе го процени вашето тело, медицинската историја и начинот на живот. Ако овој метод е соодветен, треба да се изврши медицински преглед и можеби ќе треба да се тестирате за СПИ или други инфекции. Вагината и другите органи ќе треба да се проверат и пред вметнување на ИУВ. Вашиот гинеколог исто така ќе провери за кој вид инфекција се работи. Ако се најде карлична инфекција, третманот ќе треба да се случи пред вметнување. Вметнување може да се направи во кое било време во текот на месецот, но поконструктивно е на половина пат низ менструалниот циклус.

Тоа е период кога грлото на матката е најотворено. Откако ќе се вметне, жицата (околу 1-2 см) ќе виси од вагината.

Како се отстранува ИУВ?

ИУВ или спирала може да се отстрани во секое време. Ако истече рокот на траење потребно е да ја замените со нова доколку сакате да спречите бременост. Потребно е да се следат датумите на упатството на вашата ИУВ за да знаете кога треба да ја отстраните ИУВ.

ОТСТРАНУВАЊЕТО НА ИУВ ИЛИ СПИРАЛАТА ТРЕБА ДА ГО НАПРАВИ ПРОФЕСИОНАЛЕЦ ОДНОСНО ГИНЕКОЛОГ. НИКОГАШ НЕ ЈА ОТСТРАНУВАЈТЕ САМИ!

Отстранувањето е едноставно и во повеќето случаи лесно се повлекува со хирушки алатки. Меѓутоа, ако ИУВ не излезе лесно, може да бидат потребни посебни инструменти за да се отстранат. Во ретки случаи, може да биде потребна операција. Откако ќе ја отстраните, вашето тело ќе се врати во нормала. Покрај тоа, вашата плодност ќе се врати во нормала, а бременоста ќе биде можна веднаш.

Превземено од:

<https://www.birthcontrol.com/options/iud/>

Подготвил:

Сектор за промоција, анализи и следење на незразни болести
Институт за јавно здравје на РСМ